Ulosottolaitos
Utsökningsverket

Valtakunnanvoudin kanslia

28.9.2022

HE 154/2022 vp

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Pyydettynä lisälausuntona asiantuntijakuulemisessa tänään esille nousseisiin kysymyksiin esitetään kunnioittaen seuraavaa.

Suojaosuuden nosto toistuvaistulon ulosmittauksessa ja sen vaikutusten arviointi

Luonnos hallituksen esitykseksi on lausuntokierroksella. Esitys pyritään antamaan eduskunnalle lokakuussa ja laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023. Luonnoksen mukaan suojaosuus korotettaisiin vuoden 2022 takuueläkkeen tasolle ja tähän tehtäisiin vielä vuoden 2023 alusta indeksitarkistus. Korotuksen vaikutusten arviointitapa on parhaillaan selvitettävänä oikeusministeriön ja Ulosottolaitoksen toimesta. Siitä on tarkoitus lausua hallituksen esityksessä. Alustavasti on ajateltu muun muassa seuraavia mittareita:

- toistuvaistulon ja rahavarojen ulosmittauksesta kertyvä perimistulos
- velkojen maksuaika
- ulosottoasioiden käsittelyaika
- varattomuusesteiden määrät
- omaisuuden ulosmittausten ja myyntien määrät
- vaikutukset eri tulotasoilla
- ulosottoasioiden vireilläoloaikojen pidentymisen vaikutus Ulosottolaitoksen työmäärään

Lisäksi uudistuksella voi olla vaikutusta kansalaisten luottokelpoisuuteen.

Kansainvälisten pakotteiden täytäntöönpano Suomessa

Pakotteet pannaan täytäntöön Euroopan unionin lainsäädännöllä. Kansallinen yleissäädös Suomessa on laki eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämisestä (659/1967). Varojen jäädyttämisen panee täytäntöön ulkoministeriön hakemuksesta ulosottomies. Ulosottolaitoksessa tehtävä kuuluu erityistäytäntöönpanon toimintayksikölle.

Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan johdosta pakotteita venäläisiä vastaan on asetettu runsaasti. Sodan alun (24.2.2022) jälkeen näitä pakotteita on saapunut täytäntöönpantavaksi 1229 luonnollista henkilöä ja 110 yhteisövelallista vastaan. Suurimmalla osalla vastaajista ei ole yhteyksiä Suomeen eikä täällä omaisuutta. Kaikki tapaukset on kuitenkin tutkittava. Tutkinnassa on vaativia oikeudellisia kysymyksiä ja käytännön vaikeuksia muun muassa tietojen saannin ja omaisuuden säilyttämisen

suhteen. Viranomaisyhteistyötä tehdään runsaasti ja myös elinkeinoelämältä saadaan paljon ilmoituksia epäillyistä tapauksista. Ilmoitusvelvollisten finanssialan toimijoiden selvitettäviä ilmoituksia tulee päivittäin.

Jäädyttämispäätöksiä on tehty 214 kappaletta, joista voimassa olevia päätöksiä on 168 kappaletta. Päätöksillä jäädytetyn omaisuuden arvo on noin 190 miljoonaa euroa. Jäädytettynä on kiinteistöjä, osakkeita, rahavaroja, tavaraeriä, kulkuneuvoja jne.

Päätöksistä on tehty 17 valitusta käräjäoikeuteen, valitukset kohdistuvat 45 eri päätökseen.

Erityistäytäntöönpanon yksiköstä kolmannes eli 20 virkamiestä käsittelee pakoteasioita kokopäivätoimisesti tai lähes kokopäivätoimisesti. Erillisrahoituksella on yksikköön saatu yksi kihlakunnanvouti ja kahdeksan ulosottoylitarkastajaa lisää. Pakotteiden aiheuttama huomattava lisätyö heikentää toimintayksikön normaalia muuta toimintaa.

Juhani Toukola
valtakunnanvouti